

21 SEP 2015

arch. nr: 2015010043

Verklaring over de instelling van een zeezoogdieren- en haaienreservaat in Bonaire, Caribisch Nederland

De staatssecretaris van Economische Zaken, belast met natuurbehoud,

GEZIEN de brieven van steun van de bestuurscolleges van de Openbare Lichamen Bonaire, Sint-Eustatius en Saba;

GEZIEN het Natuurbeleidsplan Caribisch Nederland 2013-2018 en Het Beheersplan inzake natuurbehoud en visserij in de EEZ van het Caribische deel van het Koninkrijk;

GEZIEN de grote diversiteit aan soorten zeezoogdieren en haaien die in Caribisch Nederland en het Caribisch gebied in het algemeen voorkomen;

GEZIEN de vastgestelde en potentiële bedreigingen van zeezoogdieren en hun leefgebieden in Caribisch Nederland en het Caribisch gebied;

GEZIEN het feit dat de wateren rond de eilanden van Sint-Eustatius en Saba gebieden van bijzonder belang zijn voor het behoud van zeezoogdieren en in het bijzonder voor de paring, het kalven, de voeding, het rusten, en hun migratie, zijn deze gebieden doorgaans gedefinieerd als kritisch habitat voor zeezoogdieren ;

GEZIEN het feit dat het behoud van gezonde ecologische toestand van de mariene ecosystemen essentieel is voor het behoud of verbetering van de capaciteit van deze kritische habitats;

GEZIEN het belang van gezonde haaienpopulaties voor een gezonde ecologische toestand van de mariene ecosystemen;

GEZIEN het belang van haaien voor het duiktoerisme;

Gezien de aanbevelingen van het haaien-actieplan voor EEZ van Caribische Nederland, opgesteld door IMARES Wageningen UR, in samenwerking met Sea Saba, Mare ECon, NEV en VHL (2013);

GEZIEN de aanbevelingen van de 18^e jaarlijkse vergadering van de European Elasmobranch Association te Leeuwarden, 7-9 November 2014;

GELET OP de grote kwetsbaarheid van haaien voor overbevissing en bijvangst, doordat vele haaiensoorten langzaam groeien, pas op late leeftijd geslachtsrijp worden en slechts weinig jongen produceren;

GELET OP de grote kwetsbaarheid van haaien voor verlies aan habitat voor leefruimte, voedsel en voortplanting;

MET DE WENS te werken voor het behoud van zeezoogdieren en haaien in Caribisch Nederland en het Caribisch gebied;

MET DE WENS om een harmonieus samenleven van zeezoogdieren en de mens te waarborgen, in het kader van duurzame ontwikkeling;

MET DE WENS om het toerisme op de eilanden te versterken;

MET DE WENS om de Nederlandse positie ter bevordering van zeezoogdieren- en haaienbescherming op internationaal niveau te doen gelden;

VERKLAART DAT:

1. In deze Verklaring wordt verstaan onder
 - a. Zeezoogdieren: Alle walvissen, dolfinen en zeekoeien
 - b. Haaien: Alle haaiachtigen en roggen
2. Een toevluchtsoord voor de bescherming en het behoud van zeezoogdieren en haaien, verder te noemen Reservaat, wordt gevestigd in de wateren onder Nederlandse soevereiniteit en jurisdictie in Caribisch Nederland, met name de territoriale wateren en de exclusieve economische zones van het eiland Bonaire.
3. Passende maatregelen, nader benoemd in onderstaande paragrafen, zullen in het Reservaat worden genomen om de bescherming te verzekeren van de zeezoogdieren en haaien en hun leefgebieden tegen de negatieve effecten van menselijke activiteiten, hetzij direct of indirect, aangetoond of potentieel.
4. In het Reservaat, in overeenstemming met de Wet Grondslagen Natuurbeheer en -bescherming BES, en de Eilandsverordening natuurbeheer Bonaire, is het doden, verminken, vangen of opzettelijk verwijderen, verstoren en het vervoer van en de handel in zeezoogdieren verboden. Vrijstellingen en ontheffingen kunnen worden verleend in geval van nood, voor wetenschappelijk onderzoek verricht in situ en uitgevoerd in overeenstemming met deze verklaring, ter herintroductie of ter versterking van populaties.
5. Binnen het Reservaat zullen voorzieningen worden overwogen en zo nodig getroffen om activiteiten die een negatief effect op zeezoogdieren kunnen hebben, onder toezicht te stellen of deze te reguleren, zoals:
 - a. Observatie van zeezoogdieren ten behoeve van toerisme, onderzoek, educatie of opportunistisch, met het uitgangspunt walvisachtigen niet te beperken in hun vrijheid van beweging en hun activiteiten niet te verstoren;
 - b. Seismisch onderzoek en andere activiteiten met behulp van geluidsgolven, uitgezonderd activiteiten in het kader van de nationale defensie;
 - c. Het gebruik van vistuig dat kan leiden tot de vangst van zeezoogdieren;
 - d. speedboten races;

- e. Maritiem transport en ander vervoer door gemotoriseerde vaartuigen;
- f. Alle andere activiteiten die het welzijn van zeezoogdieren of de integriteit van hun populaties kan schaden.

Gezocht zal worden naar innovatieve mechanismen ter beperking van de effecten van deze activiteiten.

6. Binnen het Reservaat zullen voorzieningen worden overwogen en zo nodig getroffen om activiteiten die een negatief effect op haaien kunnen hebben te reguleren, zoals:
 - a. Een verbod op doelbewuste vangst, doden, opzettelijk verwijderen en verstoren van haaien of het verminken of verwijderen van de vinnen of staart of hen anderszins te beschadigen;
 - b. Een verbod op vistuig dat kan leiden tot bijvangst van haaien;
 - c. Een verplichting om elke haai die onbedoeld of per ongeluk gevangen wordt, onmiddellijk los te maken dan wel in vrijheid te stellen, ongeacht of hij nog in leven is of niet waarbij levende haaien op een zodanige manier terug moeten worden gezet dat hun overlevingskansen zo hoog mogelijk zijn;
 - d. Een verbod om haaien, haaienvinnen of andere delen van haaien in bezit te hebben, onder zich te houden, te ontvangen, te verkopen of te koop aan te bieden, te transporteren, te importeren, te exporteren, te bewaren of door te voeren;
 - e. Het opstellen van richtlijnen om bovengenoemd activiteiten te reguleren.
7. Onschadelijk wetenschappelijk onderzoek op zeezoogdieren en haaien zal worden aangemoedigd in het Reservaat en het Caribisch gebied in het algemeen, er zal zorg gedragen worden voor periodieke beoordeling van de status van de zeezoogdieren- en haaienpopulaties en van aangetoonde of potentiële bedreigingen voor deze dieren binnen het Reservaat.
8. Informatie-, bewustwordings- en voorlichtingsprogramma's zullen worden overwogen en zo nodig getroffen voor beroepsmatige en andere gebruikers van de zee, maar ook voor het grote publiek, om hen bewust te maken van het Reservaat, zeezoogdieren, haaien en het mariene milieu in het algemeen. Sommige programma's zullen zich specifiek richten op preventie van aanvaringen door schepen met zeezoogdieren en respons bij strandingen.
9. Er zal zorg gedragen worden voor de monitoring van zeezoogdieren en haaien in het Reservaat.

Kralendijk, Bonaire

Sharon A.M. Dijkma
Staatssecretaris van Economische Zaken

Openbaar Lichaam Bonaire